

Bynatur og livskvalitet

Danske Parkdage 2011

Lars Kjerulf Petersen

Institut for Miljøvidenskab, AU-Roskilde

Fremlægge analyser fra LiNaBy-projektet
Derigennem sige noget om bynaturens livskvaliteter

Projekt LiNaBy

- › **Formål: Undersøge samspillet mellem livsstil og naturkvalitet i byens grønne struktur**
- › **Fokus på fire københavnske bydele og deres parker**
 - › **Vanløse: Damhusengen, Damhussøen & Grøndalsparken**
 - › **Ydre Nørrebro: Assistens Kirkegård & Nørrebroparken**
 - › **Christianshavn: Christiania & Kløvermarken**
 - › **Sundby/Ørestaden: Amager Fælled, Remiseparken & Byparken**
- › **Samspil m. klimatilpasning**
- › **Udfordring: En by der både er kompakt og grøn?**
- › **Finansieret af Realdania og DMU-AU**

Livsstilsstudiet

- › **Hvordan er brugen og oplevelsen af byens grønne områder integreret i folks hverdagsliv?**
 - › Hvordan interagerer folk med hinanden og med natur og inventar i de grønne områder?
- › **28 interview med 50 personer i de fire bydele**
 - › fra 10 til 76 år, blandet etnisk; forskellige familietyper, forskellige boligtyper, forskellig indkomst og uddannelse
 - › observationer i parker
- › **spørgeskemaundersøgelse i hele Kbh/Frb**
 - › 1023 respondenter
- › Rapport: ***Bynaturen i hverdagslivet***, Faglig rapport fra DMU nr. 814, <http://www2.dmu.dk/Pub/FR814.pdf>

Bynaturens livskvaliteter

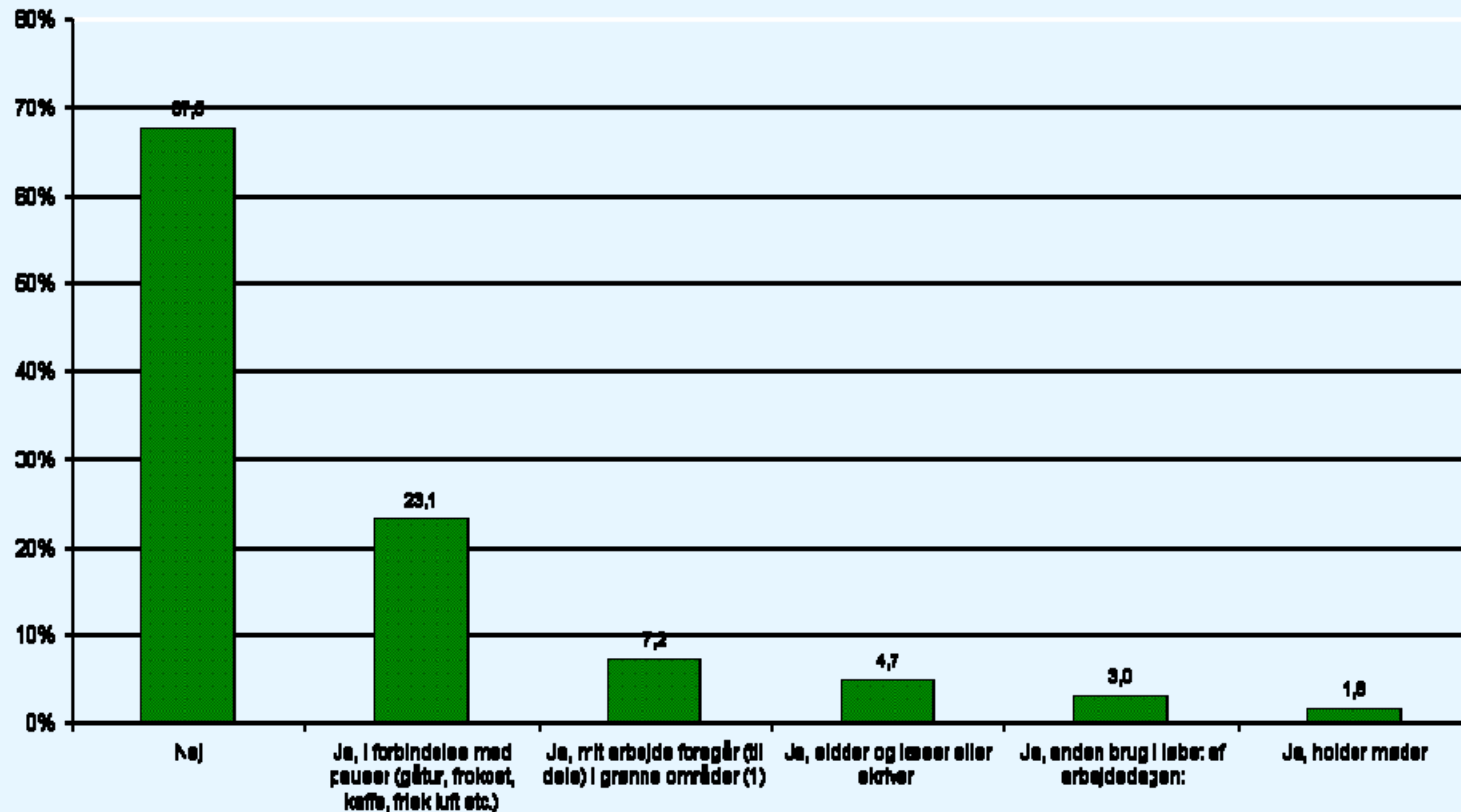
- › **Der er direkte sundhedseffekter af byens grønne områder**
 - › handler bl.a. om stress-aflastning, fysisk aktivitet
 - › **MEN** bynaturens livskvaliteter handler også om, hvordan brugen af den er integreret i folks livsførelse:
- › **De grønne områder som en ressource i hverdagslivet**
- › **De grønne områders sociale funktioner**
- › **Landskabets og naturens betydning**

Ressource i hverdagslivet

- › **Omfatter den daglige, månedlige og årlige rytme**
 - › festligheder, ekskursioner, særlige begivenheder
- › **Overvejende brugt i fritiden/ikke-arbejdstiden**
 - › herunder pauser i løbet af arbejdsdagen
- › **Frirum og fleksibilitet**
 - › det spontane, det ikke-skemalagte og det ikke-overvågede
 - › fysiske rum man ikke har andre steder
 - › børnefødselsdagen der sprænger havens rammer
 - › mødesteder
 - › ex: kæresteparret der kan mødes
 - › afbræk og pauser
 - › tilbyder en anden verden, beskyttelse mod larm
 - › fri fra forpligtelser

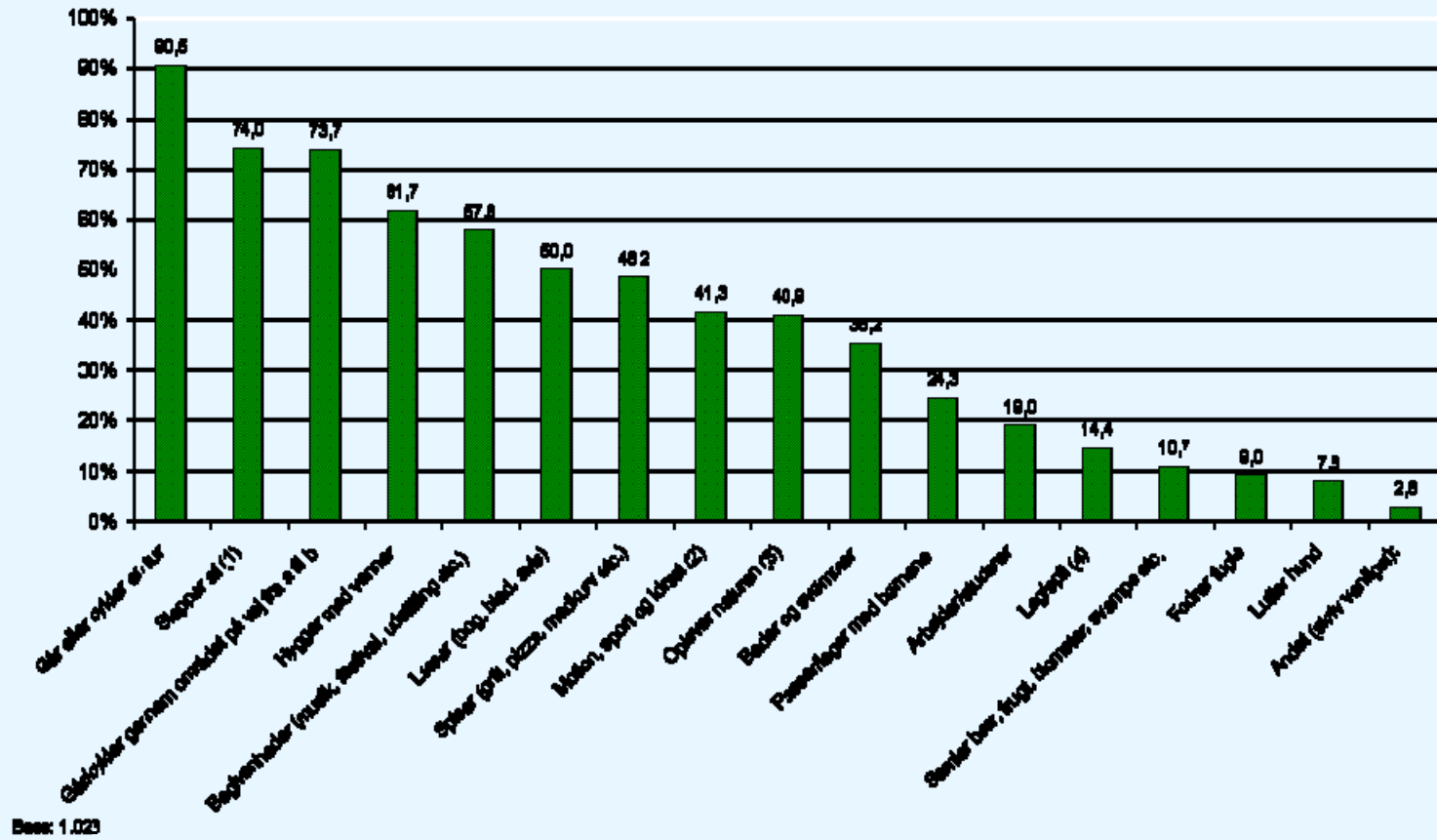
Grønne områder i arbejdsdagen

Skar det, at du besøger offentlige grønne områder i løbet af arbejdsdagen? (%)

Hvad foretager man sig - sommer

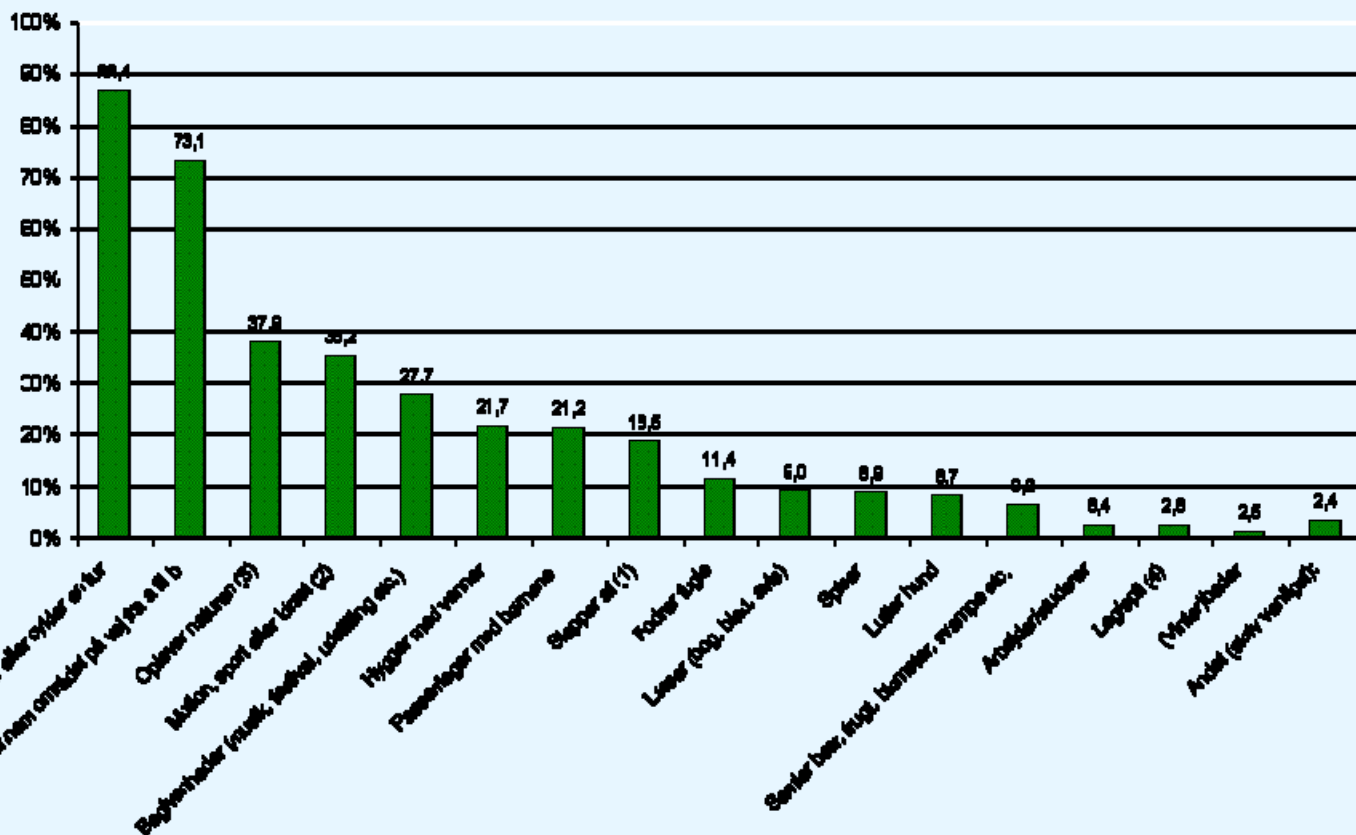
I hvad foretager du dig, når du er i byens grønne og "blå" områder i sommerhalvåret? (%)

Baser: 1.023

- og vinter

I hvad foretager du dig, når du er i byens grønne og "blå" områder i vinterhalvåret? (%)

Hverdagslivets forskellige felter

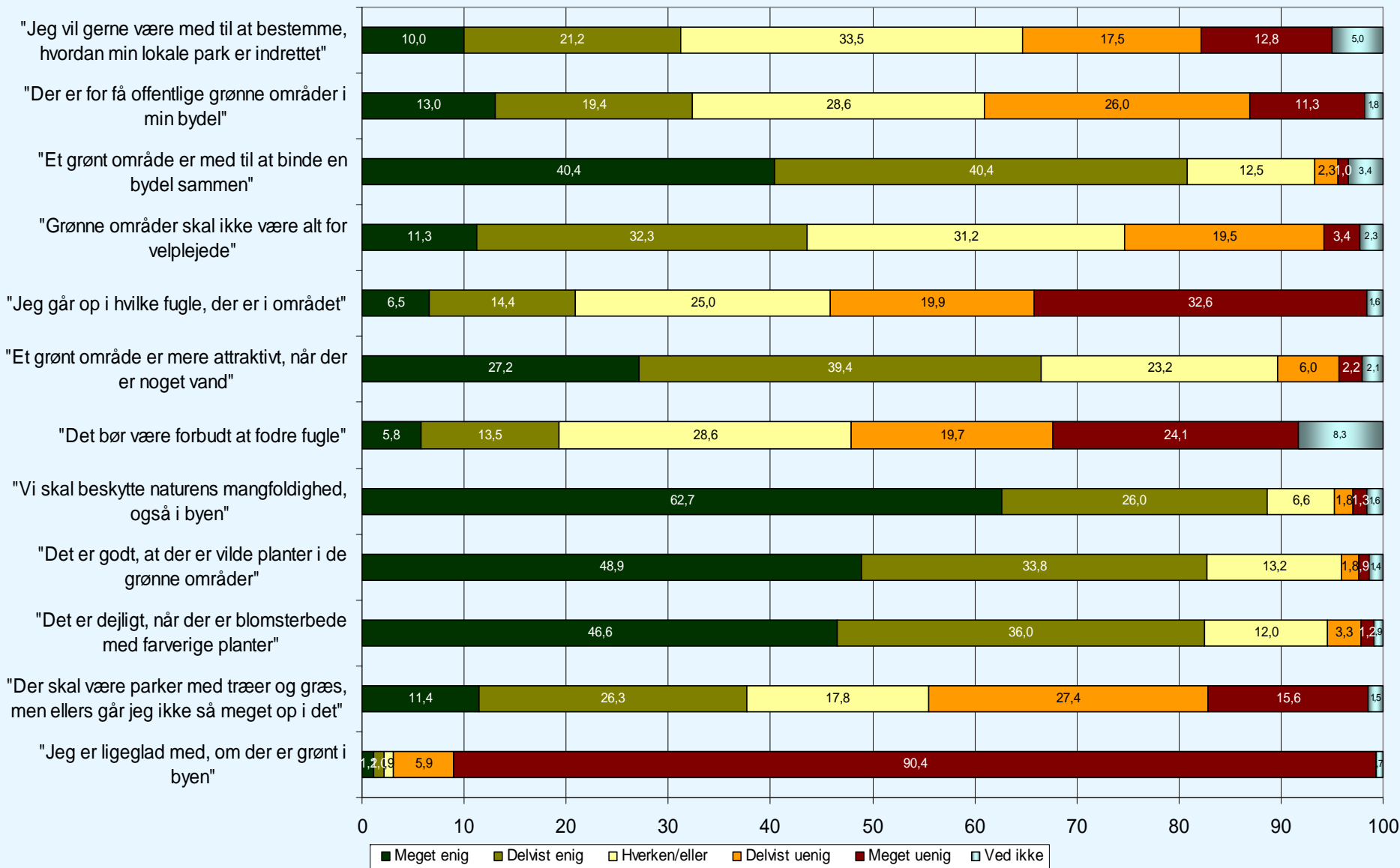
- › **Husholdning og fest**
 - › **tilberedning og indtagelse af måltider / fester og familiekomsammen**
 - › **Grønne områder tilføjer ekstra dimensioner, socialt & sanseligt**
- › **Rekreation og fritid**
 - › **utallige former: bold, spil, solbadning, kajak...**
 - › **de grønne områder giver rum til forskelligheden**
- › **Transport**
 - › **ekstra dimension: pause, sanse- og oplevelsesrum**
- › **Leg og læring**
 - › **stedet hvor man er sammen med børnene**
 - › **plads og tryghed**

Sociale funktioner

- › **At komme væk og være for sig selv**
 - › komme væk fra larm og mennesker
 - › i skjul og uovervåget i sit samvær
- › **Samvær med de nærmeste**
 - › den situation og det sted hvor man kan være sammen
 - › mødested mellem kærester i en travl hverdag
- › **Uformelle netværk**
 - › hundeluftere → bygger venskaber
 - › når børnene kommer tilbage fra udflytterbørnehaven
- › **Mødet med dem man ikke kender**
 - › godt med mange forskellige slags mennesker
 - › binder en bydel sammen (men også konflikter)

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? (%)

Landskabskvalitetens betydning

- › **Grønne områder er vigtige for byens borgere**
 - › Over 90 % er meget *uenige* i udsagnet: ”Jeg er ligeglad med om der er grønt i byen”
- › **Man går efter landskabs- og naturoplevelser**
 - › ”ud af huset” og ”frisk luft” er det vigtigste
 - › men ”opleve naturen og landskabet”, ”opleve årstiderne skifte”, ”udsigt og udsyn” og ”sanseoplevelser” spiller også en vigtig rolle
- › **Mangfoldighed er vigtigt**
 - › uden at man har stort kendskab til forskellige planter og dyr

Naturkvalitet og biodiversitet

- › **Man synes om mange forskellige typer af bynatur**
 - › det vildt groende og det velplejede
 - › både udsyn og gemmesteder
 - › 31 % hverken enige eller uenige i at: ”Grønne områder skal ikke være alt for velplejede” (mange kan lide begge dele)
 - › noget af det respondenterne føler sig allermindst generede af er ”Områder hvor græs og bevoksning ikke bliver klippet”
- › **Sanse- og naturoplevelser er vigtige**
 - › Fravær af larm + lydene af fugle, lydene af løv
 - › ... men også bylydene som baggrund
 - › Oplevelsen af lugte
 - › Udsyn og udsigt, fornemmelsen af rum omkring sig

...naturkvalitet og biodiversitet

- › **Bynaturen bliver flettet ind i folks erfaringsverden**
 - › **Volde og beplantning skaber hygge og afgrænsede rum**
 - › og er også gode for biodiversiteten
 - › **Sort sol over Amager Fælled (gæster bliver også betaget)**
 - › **Lokalpressen der fortæller om lokale naturoplevelser**
 - › **Man lægger ruten gennem byen efter blomstrende træer**
 - › **Enkeltræer som personlige landemærker**
 - › knyttet til erindring
 - › knyttet til forførelse og fælles livshistorie
 - › **Bær, nødder og frugt**
 - › **Irriterende myg, irriterende fugle**

Sort sol over Amager

- › ”Altså, vi kan sidde her på trappen og se sort sol ud over fælleden, ik’, og høre rådhusklokkerne. Altså, det synes jeg er helt tjekket. [...] Det er sådan noget med at når min familie kommer, så skal vi alle sammen hen og se sort sol. Alle er sådan helt høje over det der fænomen”

Forholdet til enkeltræer

- › **Sisse, der er vokset op i Vanløse, hvor hun stadig bor, har et gammelt klatretræ på Damhusengen. Hun selv, hendes søster og hendes kusine havde hver deres træ, og hun skal stadig ned og klappe det engang imellem og har vist det til sine børn.**

...enkeltræer

- › **”Det er sådan en stor rød eg, der står ovre foran Rosenhaven. Den er simpelthen så flot om sommeren, når den lige er sprunget ud. Det skal være lige når den springer ud. Hvor det røde ikke er taget af solen, og der er rigtigt mange blade på, så har du... Den er simpelthen så kæmpe stor. Det er helt vildt. Og så står der bare den der lille stamme indenunder. Den er fantastisk. Jeg har billede af den på min telefon.”**

Og medierne er også med

- › **”Der flyver mange fugle her. Her i foråret der havde jeg da meget fornøjelse af at kigge på de der traner, der fløj igennem. Det var rigtig flot. De trompeterede, og de fløj, og de fløj i ring, og de legede sådan ligesom i luften over byen der fra hvor jeg sad i hvert fald og kunne se dem. [...] Jeg vidste faktisk ikke hvad det var, men så læste jeg i avisen og hørte et andet sted om at de var traner.”**

Nogle konklusioner

› **Kvantiteter**

- › **Adgang og nærhed er vigtigt (det er velkendt)**
- › **Størrelse har også betydning; stor nok til...**
 - › motion, sport og leg
 - › at byens larm bliver dæmpet
 - › børnefødselsdage
 - › man får følelsen af at komme væk
 - › udsyn og udsigt

› **Landskabskvaliteter der understøtter livskvaliteter**

- › **Mangfoldighed og variation**
 - › plads til det mere vilde og ufriserede
 - › plads til aktiviteter
 - › smukke stauder

Nogle anbefalinger

- › **Voldområdet på Christiania skal *ikke* bringes tilbage til deres oprindelige udseende**
 - › det er ikke hvad københavnernes ønsker
 - › de sætter pris på den mere mangfoldige og ufriserede natur der er på området
- › **Store infrastrukturanlæg behøver ikke latid gå ud over byens friarealer**
- › **Lad være med at bygge på den del af Amager Fælled hvor naturkvaliteten er højest**

Tak for opmærksomheden

